

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε :

α. Τα αίτια του διωγμού των Ελλήνων το 1914 από την Οθωμανική αυτοκρατορία , (ΜΟΝΑΔΕΣ 13)

β. Τις μορφές καταπίεσης, που υπέστησαν οι Έλληνες κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, και τα αποτελέσματα του διωγμού αυτού (ΜΟΝΑΔΕΣ 12) .

ΜΟΝΑΔΕΣ 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ήδη, από την έκρηξη του Νεοτουρκικού κινήματος, δηλαδή από τον Ιούλιο του 1908, το καθεστώς ολόκληρου του χριστιανικού στοιχείου της οθωμανικής αυτοκρατορίας άρχισε να επιδεινώνεται βαθμιαία. Με τη δυναμική εμφάνιση των Νεότουρκων στο προσκήνιο της πολιτικής διακυβέρνησης της Τουρκίας, τον Ιούνιο του 1913, εγκαινιάσθηκε μία νέα εποχή με την καταδίωξη και τον κατατρεγμό όλων των ελληνικών πληθυσμών της Θράκης και της Μ. Ασίας. Έτσι, έπειτα από την έναρξη των διωγμών των Ελλήνων της Ανατολικής Θράκης και στα τέλη του 1913, εφαρμόστηκαν ανάλογες μέθοδοι (μετά την άνοιξη του 1914) και στη Δυτική Μ. Ασία...

Πέρα από τις συνεχείς καταπιέσεις, τις απειλές, τους εκβιασμούς και τις δολοφονικές απόπειρες που πραγματοποίησαν αρχικά τα κατά τόπους κομιτάτα, για να πετύχουν τον εξοβελισμό του ελληνικού στοιχείου από τις προαιώνιες πατρίδες του, μετά την έκρηξη του Πρώτου Παγκοσμίου πολέμου χρησιμοποιήθηκαν ακόμη πιο απάνθρωπα μέσα. Τα μέσα αυτά στόχευαν στην οικονομική εξασθένηση των Ελλήνων με τη αύξηση της φορολογίας και στη σωματική εξαθλίωση και καταπόνησή τους με την καταναγκαστική στρατολόγηση τους στις τάξεις του τουρκικού στρατού, καθώς και με τη συμμετοχή τους σε μακρινές εκστρατείες στα βάθη της Μ. Ασίας. Τέλος, αποσκοπούσαν στην εθνολογική αλλοίωση εκτεταμένων μικρασιατικών περιοχών με τον εκτοπισμό των ελληνικών πληθυσμών σε απομακρυσμένα και απρόσιτα μέρη και την αντικατάστασή τους από μουσουλμάνους.

Βακαλόπουλος Κ., Νεοελληνική Ιστορία (1204-1940), Θεσσαλονίκη 1990, σελ. 425-26

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Δεν τελειώνουν εδώ τα μέτρα διωγμού εναντίον του ελληνισμού στα χρόνια του πολέμου. Οι φορολογίες, πάντα βαριές, γίνονταν βαρύτερες· ο εμπορικός αποκλεισμός σε κάθε δραστηριότητα των Ελλήνων γίνεται εξοντωτικός· οι επιτάξεις είναι καθημερινές. Ο ελληνισμός που δεν έχει επιστρατευθεί ή δεν έχει εξοντωθεί ή εκτοπισθεί, καταδικάζεται σε πλήρη απογύμνωση και απόγνωση. Έτσι πολλαπλασιάζεται η τάση της προσφυγιάς σε ελληνικές χώρες, γεγονός που δημιουργεί τεράστια προβλήματα. Παράλληλα ο νεοτουρκισμός προχωρεί πιο βαθιά· καταργεί, τότε, στα χρόνια και στην αντάρα του πολέμου, το προνομιακό καθεστώς, που στάθηκε το στοιχείο ζωής και συντήρησης του υπόδουλου ελληνισμού. Αποσπά από την ευθύνη του Πατριαρχείου και των τοπικών Μητροπόλεων τη λειτουργία των σχολείων, για να τη θέσει κάτω από τον έλεγχο του τουρκικού Υπουργείου Παιδείας. Τότε η διδασκαλία της τουρκικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία γίνεται υποχρεωτική. Αφαιρεί από το Πατριαρχείο και τις Μητροπόλεις το δικαίωμα να ρυθμίζουν τις εσωτερικές υποθέσεις της Εκκλησίας και των λειτουργιών της, όπως και τις υποθέσεις των χριστιανών που αφορούν το οικογενειακό δίκαιο.

Η Έξοδος, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Αθήνα 1980, τόμος Α', σελ. ξ-ξβ'

ΑΝΘΗ ΑΘΑΝΑΣΑΚΗ

ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΤΟΝΙΖΟΥΜΕ ΟΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ.

ΕΡΩΤΗΜΑ Α

Από το σχολικό βιβλίο σελ. 138 «Η εθνική αφύπνιση των Τούρκων ... σε βάρος των Ελλήνων» (Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ως πρόλογο την πρώτη παράγραφο της 138)

Από το κείμενο Α τα συνδυάζουμε με τα εξής:

- Από την έκρηξη του Νεοτουρκικού κινήματος τον Ιούλιο του 1908, το χριστιανικό στοιχείο επιδεινώνεται βαθμιαία **(συνδυάζεται με την αναφορά του σχολικού βιβλίου: Η εθνική αφύπνιση των Τούρκων, που είχε ξεκινήσει από τα τέλη του 19ου αιώνα, ενισχύθηκε μετά την εδαφική συρρίκνωση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας)**
- Με την εμφάνιση των Νεότουρκων στην πολιτική διακυβέρνηση της Τουρκίας, τον Ιούνιο του 1913, εγκαινιάσθηκε μία νέα εποχή με την καταδίωξη και τον κατατρεγμό όλων των ελληνικών πληθυσμών της Θράκης και της Μ. Ασίας. **(συνδυάζεται με την αναφορά του σχολικού βιβλίου: Ο τουρκικός εθνικισμός συνέβαλε στην εχθρική αντιμετώπιση των μειονοτήτων που ζούσαν στην Οθωμανική αυτοκρατορία.)**

ΕΡΩΤΗΜΑ Β

Από το σχολικό βιβλίο σελ. 139 «Οι καταπιέσεις που υπέστησαν...σε πολλές χιλιάδες»

Από το κείμενο Α συνδυάζουμε

- Πέρα από τις συνεχείς καταπιέσεις, τις απειλές, τους εκβιασμούς και τις δολοφονικές απόπειρες χρησιμοποιήθηκαν ακόμη πιο απάνθρωπα μέσα. Τα μέσα αυτά στόχευαν στην οικονομική εξασθένηση των Ελλήνων με τη αύξηση της φορολογίας **(συνδυάζεται με την αναφορά του σχολικού βιβλίου: Θεσπίστηκαν έκτακτες επιβαρύνσεις και επιτάξεις ειδών για τις ανάγκες του πολέμου.)**
- και στη σωματική εξαθλίωση και καταπόνησή τους με την καταναγκαστική στρατολόγηση τους στις τάξεις του τουρκικού στρατού, καθώς και με τη συμμετοχή τους σε μακρινές εκστρατείες στα βάθη της Μ. Ασίας **(συνδυάζεται με την αναφορά του σχολικού βιβλίου: οι άνδρες άνω των 45 ετών, που δεν στρατεύονταν, επάνδρωσαν τα τάγματα εργασίας. Εκεί πολλοί πέθαναν από κακουχίες, πείνα και αρρώστιες. Όσοι είχαν ηλικία 20-45 ετών μπορούσαν αρχικά να εξαγοράσουν τη στρατιωτική τους θητεία. Όσοι δεν πλήρωσαν χαρακτηρίστηκαν λιποτάκτες. Μετά την κατάργηση της δυνατότητας εξαγοράς**

της θητείας σημειώθηκαν χιλιάδες λιποταξίες και όσοι συνελήφθησαν, εκτελέστηκαν.)

- αποσκοπούσαν στην εθνολογική αλλοίωση εκτεταμένων μικρασιατικών περιοχών με τον εκτοπισμό των ελληνικών πληθυσμών σε απομακρυσμένα και απρόσιτα μέρη και την αντικατάστασή τους από μουσουλμάνους **(συνδυάζεται με την αναφορά του σχολικού βιβλίου: Οι ενέργειες των Τούρκων προκάλεσαν μεγάλο κύμα φυγής προς την Ελλάδα. Στα σπίτια που εγκατέλειψαν οι Έλληνες, οι τουρκικές αρχές εγκατέστησαν Μουσουλμάνους μετανάστες από τη Σερβία, τη Βουλγαρία, την Αλβανία και την Ελλάδα.)**

Από το κείμενο Β' συνδυάζουμε

- Οι φορολογίες, πάντα βαριές, γίνονταν βαρύτερες **(συνδυάζεται με την αναφορά του σχολικού βιβλίου: Θεσπίστηκαν έκτακτες επιβαρύνσεις και επιτάξεις ειδών για τις ανάγκες του πολέμου.)**
- ο εμπορικός αποκλεισμός σε κάθε δραστηριότητα των Ελλήνων γίνεται εξοντωτικός **(συνδυάζεται με την αναφορά του σχολικού βιβλίου: Τέθηκαν εμπόδια στις εμπορικές δραστηριότητές τους.)**
- οι επιτάξεις είναι καθημερινές **(συνδυάζεται με την αναφορά του σχολικού βιβλίου: επιτάξεις ειδών για τις ανάγκες του πολέμου.)**
- Επιπλέον πληροφορίες από το κείμενο Β που πρέπει να αναφερθούν:
 - ο νεοτουρκισμός αποσπά από την ευθύνη του Πατριαρχείου και των τοπικών Μητροπόλεων τη λειτουργία των σχολείων, για να τη θέσει κάτω από τον έλεγχο του τουρκικού Υπουργείου Παιδείας.
 - Η διδασκαλία της τουρκικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία γίνεται υποχρεωτική.
 - Αφαιρεί από το Πατριαρχείο και τις Μητροπόλεις το δικαίωμα να ρυθμίζουν τις εσωτερικές υποθέσεις της Εκκλησίας και των λειτουργιών της, όπως και τις υποθέσεις των χριστιανών που αφορούν το οικογενειακό δίκαιο.

ΑΝΘΗ ΑΘΑΝΑΣΑΚΗ

ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ